

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:	
Pe un an	50 Lei
Pe jumătate de an	25 „
Pe un pătrar de an	12 1/2 „
Un număr	1 Leu.
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficioase, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei

Biserica Luptătoare.

De Diaconul Dr. Gh. Comșa.

Apologetii primelor veacuri creștine laudau măreția vieții creștinilor de atunci. Păgânii se simțiau atrași la creștinism, de viața curată a creștinilor. Sfântul Justin Martirul spune, că statornicia în credință a creștinilor l-a hotărât să se facă creștin.

Sunt suficiente constatările acestea pentru a arăta covârșitoarea putere a luptei statornice pentru credință. Dacă păgânii erau atrași de creștini în vechime, oare azi cei abătuți dela credință să nu poată fi atrași de creștinii ortodocși? Întrebarea aceasta se rezolvă în domeniul luptelor ce trebuie duse pentru apărarea credinței. Spre bucuria noastră, avem dovezi de izbândă a bisericii noastre ortodox-române în lupta cu sectarismul. Ideea sulevată de scriitorul acestor rânduri, de a se face colecte pentru tipărirea de broșuri împotriva propagandei sectare, s'a tradus de mult în faptă în eparhia Râmnicului-Noului Severin. Prea Sf. Episcop Vartolomeiu a ordonat facerea de colecte de două ori pe an „Pentru strângerea dela enoriași a fondurilor necesare pentru imprimarea de anume broșuri, în care să se explice credința noastră”.

P. S. Sa a dispus încă în anul 1923, ca cei rătăciți să fie converțiți prin sfaturile moralizatoare locale, comitetele culturale și discuțiuni cu ei. Centrele parohiale institue sărbări pentru cei converțiți. La acele sărbări celor reveniți în staulul lui Christos li se citește o „Carte pastorală” de reprimirea în biserică. Tot cu acel prilej se fac procesiuni cu cântări, se fac ofrande săracilor din comună, se împart cărțile, ico-nițe și cruciulițe celor converțiți. Cheltuielile acestor sărbări se fac din ofrandele strânse anume pentru acest scop.

În cazuri extreme se votează ajutoare chiar și din fondul Eparhiei. Remarcăm aici faptul

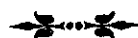
foarte important, că eparhia Râmnicului-Noului Severin dispune azi de un fond misionar în suma de 146.338 (una sută patruzeci și șase mii trei sute treizeci și opt) Lei.

Firește, că asemenea sărbări au darul să reinvioreze și sufletele celorlalți credincioși ai eparhiei. Poporul se moralizează în mod simțitor și astfel se face dovada, că biserica noastră este și trebuie să fie luptătoare, pentru că fără luptă nu există nici triumf. Procesiunile, sărbările, ce se aranjează pentru cei întorși la dreapta credință, sunt triumful luptelor duse de biserică pentru mântuirea sufletelor. Această mântuire trebuie să fie preocuparea de căpetenie și de aceea, când vedem în orice parte a bisericii noastre, că se muncește pentru realizarea idealului creștin, ne cuprinde cea mai mare bucurie. Această bucurie nu ne poate fi indiferentă, ci ea trebuie să facă să vibreze inimile noastre ale tuturor.

Destul ne întristează știrile și informațiile, ce ni se aduc la cunoștință prin ziare și alte căi despre cele mai oribile acte săvârșite de oameni, cari numai creștini nu se pot numi. Nouă ne trebuie dovezi, că pe acest pământ, în această țară, nu falșificatorii, incendiatorii, spoliatorii și alții de aceeași treaptă trebuie să formeze substratul preocupării ziariștilor și a altor informatori ai opiniei publice, ci oamenii, cari merită numele de om, creștinii luați în accepția riguroasă a cuvântului.

Rămâne dar, să generalizăm încercările, eforturile ce se fac de oamenii aleși ai bisericii pentru trezirea norodului (popurului) la viața adevărată. Desigur, aceste eforturi sunt împreunate cu muncă, pe care unii — poate — nu o știu judeca după adevărata valoare, dar munca adevărată în totdeauna își va da roadele ei.

Aceasta este mângâierea celor cari luptă. Aceasta este și mângâierea bisericii luptătoare.

Congresul național-bisericesc.

În 14 Oct a c., la sărbătoarea Cuvioasei Paraschiva, s'a deschis Congresul nostru național-bisericesc, în Sibiu, de cătră I. P. S. Sa Mitropolitul *Dr. Nicolae Bălan*.

Nainte de deschidere, s'a celebrat în biserica catedrală sf. liturgie și chemarea Duhului sfânt. După serviciul divin, o delegație de 5 deputați au invitat pe I. P. S. Sa Mitropolitul președinte și pe PP. SS. Lor Episcopii sufragani la deschiderea congresului. Sosind înalții prelați, ocupă loc la masa prezidială, iar I. P. S. Sa rostește o vorbire magistrală, după care declară ședințele Congresului de deschise. Se formează biroul. La apelul nominal răspund 64 de deputați, cari se împart în trei secții de verificare.

După terminarea ședinței prime, toți deputații se prezintă în corpore la reședința mitropolitană, unde prof. universitar *Dr. I. Lupaș* rostește tradiționala vorbire de omagiu. Răspunde I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, asigurând pe reprezentanții supremului nostru for legislativ, că Arhieriei vor ști să și facă totdeauna datoria pentru înflorirea bisericii și luminarea poporului nostru.

După masă la orele 5 se ține ședința a II-a, în care se verifică 73 de deputați. Se trimit telegrame omagiale M. S. Regelui, A. S. R. Principelui Moștenitor. Apoi se aleg diferitele comisii și biroul.

În ședința III-a se intră în meritul materialului de discuție.

Comisiunea fundațiunii *Gozsdu* raportează asupra actului Reprezentanței despre starea actuală a fundațiunii. Urmează o discuțiune mai îndelungată.

P. S. Sa Episcopul *Nicolae* al Clujului propune, să se intervină la guvern pentru a accelera rezolvirea chestiunii fundațiunii și să se caute modalitatea, ca vânzându-se imobilele din Budapesta, cari pentru noi nu sunt avere cât timp stau acolo, mai vârtos că nu știm ce măsuri legislative va lua guvernul din Budapesta în această chestie, și să se cumpere la noi în țară realități.

Deputatul *Dr. Mihail Gropșian* aderează la această propunere și promite, că parlamentarii ortodocși vor sprijini această mișcare, căci o legislație unghurească ne poate agrava situația în aceste timpuri grele. Trebuie să se ajutoreze tinerimea noastră, care trăește în mizerie, căci iobăgia intelectuală ne apasă mereu. Și cea mai suferindă este: tinerimea bănețeană. Acestor băeți nu li se dă ajutorul cuvenit. Ne lipsesc mecenații, cari să ajute tinerimea. Trebuie căutați. Și pentru ajungerea acestui scop ar fi binevenită comemorarea amintirii marelui *Gozsdu*, cu fastul cuvenit. Din nou să se facă apel la foștii bursieri, să restituie bursa de care au beneficiat, sigur calculată în valuta de astăzi.

I. P. S. Sa Dl Arhiepiscop și Mitropolit *Nicolae* arată, că a fost totdeauna preocupat, ca între împrejurările schimbate, fundațiunii *Gozsdu* să i se dea o

aranjare nouă și favorabilă. A intervenit pentru clarificarea situației juridice, ceea ce a și succes, căci a fost soluționată mai întâi. În comisia emisă de guvernul nostru și cel unghuresc, pentru aranjarea chestii *Gozsdu*, a fost delegat permanent Ion Lepădatu și grație muncii depuse de dsa, s'a ajuns, că chestia *Gozsdu* s'a desbătut mai înainte. Convenția făcută cu unghurii s'a ratificat, urmează numai schimbul scrisorilor.

N'are temere de legislația unghurească în ceea ce privește fundațiunea *Gozsdu*, căci contractele de pace și în această privință ne pun la adăpost. Exmisul unghuresc n'a obiecționat aici nimic, ci a pretins, că averea fundațiunii să fie împărțită după proporția numerică între toți românii ortodocși din statele succesoare,

Congresul este organ de control al fundațiunii și nu de inițiativă, deci nu poate ordona ce să facă. Totuși Reprezentanța fundațiunii își va îndeplini chemarea, venind întru ajutorul tuturor tinerilor din cuprinsul mitropoliei, începând dela universitate până la licee.

Când va fi averea *Gozsdu* în țară și când se vor revărsa beneficiile acestei fundațiuni peste noi, ceea ce a suferit piedeci de 5 ani, atunci se va proceda la comemorarea marelui mecenat. Părintele *Lupaș* lucră la biografia marelui bărbat. O seamă din foștii bursieri au restituit bursele. Așa *Dr. Aurel Cosma*, fost ministru, a trimis 50.000 Lei. O să se facă căminuri, cari sunt mai prielnice decât bursele majorate. În acestea se vor crește tineri plini de frica lui Dumnezeu, pătrunși de iubirea de patrie, cu cunoștințe temeinice.

În urma deslușirilor date de I. P. S. Sa Dl Arhiepiscop și Mitropolit, se ia următorul concluz: Congresul ia la cunoștință raportul, având Reprezentanța a continua demersurile de lipsă pentru achitarea datoriei fundațiunii și aranjarea cotei, în proporția căreia au să beneficieze frații noștri români ortodocși rămași în alte țări.

Rapoartele Consistorului mitropolitan, referitoare la întregirea reprezentanței fundațiunii, alegându-se în anul 1923 dnii *Dr. Nicolae Zigre* și *Ioan Lăpedat*, iar în anul 1924 *Vasile Goldiș* și *Dr. Silviu Dragoimir*, se iau spre știre.

Ședința IV-a s'a ținut la 15 Octomvrie la ora 5 p. m.

La propunerea Comisiunii verificătoare, Congresul anulează alegerea deputatului mirean *Nicolae Cristea* în cercul Arad, fiind alesul prin sentința definitivă de Consistorul plenar din Arad la 3/16 Sept. 1924 lipsit pentru totdeauna de dreptul electoral activ și pasiv și în consecință ordonă să se facă alegere nouă.

Deputatul *Mihail Păcățeanu*, referentul comisiunii organizatoare, prezintă raportul general al Consistorului mitropolitan dto 29 Septemvrie a. c. Nr. 340,924 M. Congresul primește raportul general ca bază la des-

baterea specială și decide, ca acest raport raport să se tipărească și să se accludă la protocolul Congresului.

La desbaterea specială Pct. I despre sfințirea bisericii încoronării din cetatea Alba Iulia și despre săvârșirea actului de încoronare a întâiului Rege și întâia Regină a neamului românesc întregit; —

Pct. II. despre sărbările comemorative întru amintirea nemuritoare a Marelui nostru Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Șaguna, la împlinirea alor 50 de ani dela moartea Marelui Păstor al bisericii noastre, despre prăznuirea memoriei apostolului redeșteptării noastre George Lazăr, la aniversarea de 100 ani dela moartea sa, și în fine a centenarului eroului național Avram Iancu;

Pct. III. despre punerea în aplicare a Calendarului Iulian îndreptat pe ziua de 1/4 Octomvrie 1924;

Pct. IV. despre Constituția nouă a țării românești promulgată cu decretul Regal Nr. 1360 din 29 Martie 1923, care Constituție prin art. 22 declară biserica ortodoxă română de biserică dominantă în statul român;

Pct. V. despre înființarea a trei eparhii noi la Constanța, Cetatea-Albă și Ismail și despre introducerea P. S. Sale dlui episcop Nicolae Ivan în scaunul episcopesc al Vadului, Feleacului și Clujului la data de 6 Decemvrie 1921; — se iau la cunoștință.

Pct. VI. despre simptomele perderi ce a îndurat mitropolia noastră dela ultima sesiune a Congresului național bisericesc prin decedarea valoroșilor și meritoșilor bărbați ai bisericii noastre: Dr. Vasile Saftu, Andrei Bârseanu, P. S. Dr. Harion Pușcariu și Partenie Cosma;

Congresul cu regret ia la cunoștință și în semn de cuvioasă pietate față de memoria vecinică a acestor distinși bărbați, prin ridicare își exprimă durerea.

Pct. VII. despre alegerile de funcționari făcute de Consistorul mitropolitan și anume: a ales de secretar mitropolitan pe dl Vasile Goldiș, de referent bisericesc substituit pe părintele asesor dela Consistorul eparhial din Arad Dr. Gheorghe Ciuhandu, de referent școlar substituit pe asesorul dela Consistorul arhiecezan păr. Trandafir Scorobeț, de referent epitropesc substituit pe dl Romul Perian, contabilul arhiecezei, iar agendele de controlor au fost încredințate părintelui asesor consistorial Dr. Ioan Stroia;

Se ia cunoștință, invitându-se Consistorul mitropolitan pentru exoperarea dotațiunilor cuvenite din bugetul statului pentru retribuțiunea corespunzătoare a funcționarilor mitropolitani.

Urmează raportul special la Consistoriul mitropolitan Nr. 124/1924 M, din 28 Sept. a. c. privitor la înființarea episcopiei din Timișoara. Deputatul Dr. M. Gropșian mulțămind I. P. S. Sale pentru marele interes și atențiunea deosebită, ce arată întru îndeplinirea dorului și exigenței vechi a bănășenilor, — invocând marea necesitate a orașului Timișoara pentru înființarea a acestei episcopii, roagă pe I. P. S. Sa Mitropolitul pentru continuarea intervențiilor la gu-

vernul țării, de a se accelera această înființare. I. P. S. Sa promite toată bună voința de a interveni, exprimând convingerea, că poate numai mijloacele materiale au întârziat această înfăptuire. Congresul, după răspunsul I. P. S. Sale, ia la cunoștință raportul, invitând Consistorul mitropolitan de a face demersurile necesare la guvernul țării, pentru accelerarea inactivității acestei episcopii.

Se citește raportul special al Consistorului mitropolitan Nr. 194/1924 M. dto 28 Sept. a. c. cu privitor la aplicarea concluzului normativ Nr. 111/1888 referitor la cvalificarea protopopilor. Congresul aduce următorul concluz:

I. Candidații de preoți, cari la examenul de cvalificațiune pretească au obținut o notă, care îi cvalifică numai pentru parohii de cl II, sunt în drept, ca după un serviciu în biserică de cel puțin 5 ani, să se supună unui nou examen (examen de promovare) în scopul de a-și câștiga nota pentru parohii de cl. I.

La acest examen se va lua în seamă nu numai pregătirea candidatului, ci îndeosebi și activitate pe care candidatul a desfășurat-o în serviciul bisericesc sau școlar, destoinicia intelectuală și morală, precum și meritele câștigate în cursul acestei activități.

Candidații astfel promovați de cl. I sunt, în ce privește dreptul de candidare la funcția de protopresbiter, în totul asimilanți candidaților cvalificați dela început pentru parohii de cl. I.

II. Tot cu condițiunile și asemenea dispozițiunilor, de mai înainte, se admite și preoților cvalificați pentru parohii de cl III, ca prestând examenul de promovare să fie promovați în cl. II și după interval de 5 ani are drept să se supună de nou la examenul de promovare în scopul de a-și câștiga cvalificațiunea pentru parohii de cl. I.

Concluzul congresual Nr. 129/18881, prin care parohiei centrale protopopești se recunoaște dreptul de a-și exprima votul colectiv cu ocaziunea candidării de protopresbiter, — se scoate din vigoare,

Comisiunea organizatoare prezintă raportul Consistorului mitropolitan Nr. 40/1924 M. din 27 Sept. împreună cu literile fundamentale și testamentul mecenatului Alexandru Lebu pentru aprobare din partea congresului. La propunerea comisiunii, congresul aprobă literile fundamentale și invită Consistorul mitropolitan, ca să le înainteze Tribunalului Sibiiu pentru înregistrarea în registrul persoanelor juridice.

Tot această comisiune prezintă raportul Consistorului mitropolitan Nr. 239 di 28 Septemvrie 1924 relativ la piedecile pe cari le întimpină delegația congresuală pentru aranjarea afacerilor rezultate din dăspărțirea ierarhică de Sârbi. La propunerea comisiunei.

I. Congresul institue ca vicepreședinte al delegației pe P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif, iar ca membru în locul decedatului Petru Truția se alege Dr. Cornel Iancu, ceilalți membri se re aleg și anume: P. S. Sa Arhiereul nostru Filaret Musta,

Emanuil Ungureanu, Dr. Mihaiu Groșșian, Traian Oprea, Dr. Aurel Cosma și Dr. Gheorghe Dobrin.

2. Consistorul mitropolitan va interveni la Ministerul de externe pentru căștigarea dosarelor procesuale dela arhiva Curiei unguerești din Budapesta.

3. Pentru acoperirea cheltuelilor de drum și diurne la ședințe pe seama membrilor din această delegație se încredințează Consistorul mitropolitan a trece în bugetul Consistorului mitropolitan pe 1925 o sumă corespunzătoare vremurilor de azi.

Acelaș referent prezintă raportul Consistorului mitropolitan Nr. 349/1924 Mitr. din 28 Sept. a. c. despre Fundațiunea de stipendii „Ioan Trandafil și soția Maria” — La propunerea Comisiunii.

Congresul ia la cunoștință acest raport și invită Consistorul mitropolitan să intervină la Ministerul de Externe pentru ca să se accelereze primirea cvotei noastre din această fundațiune.

(Urmează)

Vizitațiunea canonică.

(Continuare.)

Ciclova-română.

Miercuri, în 11/24 Septemvrie, la ora 8. m. a. P. S. Sa și suita Sa pleacă la Ciclova-română. Arhiepiscopul este însoțit de protopresb. V. Musta, primpretorele Dr. Valeriu Liuba, preoții Avr. Neda, A. Iana, Petru Bernaz, N. Câmpian.-R. Suci și încă alți domni din Oravița.

La hotar așteaptă deja călăreții, în numele cărora vătavul Is. Crașovan salută pe P. S. Sa. Peste pușin ajungem în comună. Indată la intrare se ridică falnic primul arc triumfal. Casele sunt împodobite cu covoare, flori și verdeață. Poporul adună viu pe Arhiepiscopul, care le dă binecuvântarea Sa, apoi se atașează convoiului și astfel înaintăm încet spre biserică.

Sub arcul triumfal dinaintea bisericii așteaptă mulțimea poporului. Primarul G. Radu prezintă P. S. Sale omagiul cetățenilor comunei, Corul, condus de inv. I. Mărgan, cântă „Intru mulți ani Stăpâne” apoi cântăreții încep troparul hramului și Arhiepiscopul este condus cu litia în sf. biserică.

Servesc preoții: P. Bernaz din Secaș, Nic. Stoia al locului, R. Suci din Ticvaniul mic și diaconii episcopesci. La sfârșitul obicinuitului serviciu divin păr. Nic. Stoia bineventează pe P. S. Sa, spunând, că dacă le-a reușit credincioșilor din Ciclova să înăbușească la a. 1890 secta „unației”, are nădejde, că se vor întoarce în staulul cel adevărat și oile rătăcite de astăzi. Prea Sfințitul îi răspunde, că sectele au început a se ivi deja dela începutul creștinismului, dar în lumina învățăturilor lui Christos rând pe rând toate s'au înecat. Combate apoi învățăturile baptiștilor, îndemnând pe credincioși să țină cu sfințenie la credința străbună și datinile strămoșești, căci numai acestea ne vor izbăvi.

Dela biserică Arhiepiscopul și suita Sa se duce la cimiter, unde este biserică cea vechi, sfințită la a. 1814 de Episcopul Petru Ioanoviciu Vidak. Se face

pomenirea morților și între lacrimile și suspinările poporului adunat Arhiepiscopul cetește rugăciunea de deslegare.

Biserica este zidită în stil bizantin, are pictură foarte frumoasă, iar încheierea boltitului de lemn este direct artistică. Păcat numai, că se află într'un hal de necurățenie, ceea ce a determinat pe P. S. Sa să ia dispoziții severe încă aci, la fața locului.

Intors dela cimiter, Prea Sfințitul cercetează pe morbosul preot I. Măran, apoi se îndreaptă spre școală, unde se întreține cu micuții elevi și cu membrii comitetului și ai epitropiei parohiale, cărora le pune la inimă să aibe totdeauna în vedere numai interesul și binele bisericii și al școlii.

După revizia oficiului parohial și a socotelilor bisericesti, Arhiepiscopul și suita Sa se urcă în trăsuri și se îndreaptă spre

Ciclova-montană.

Călăreții din Ciclova-română nu ne părăsesc. Convoiului se mai atașează câteva trăsuri și așa parcurgem strada principală a Ciclovei-române între uralele nesfârșite ale credincioșilor.

Peste 1/2 ora suntem în Ciclova-montană, unde casele frumos împodobite ne vestesc deja, că poporul credincios așteaptă sosirea Arhiepiscopului.

În piața dinaintea drumului ce duce la sf. biserică poporul este adunat cu mic cu mare. Primarul Mat. Bernaz salută pe P. S. Sa în numele comunei politice, iar Prea Sfințitul îi mulțumește pentru alipirea și dragostea ce i-se arată. Corul întonează „Mulți ani”. Preoții îmbrăcați în odăjdii conduc cu litia pe Arhiepiscopul până la biserică. Copiii aruncă flori în calea P. S. Sale.

Se începe serviciul divin în biserică arhiplină. Servesc preoții: V. Murgu al locului, starețul V. C. Durăin dela sf. Mănăstire „Călugăra”, R. Suci din Ticvaniul-mic și cei doi diaconi episcopesci. Răspunsurile le cântă foarte frumos corul, sub conducerea inv. V. Jianu. La finea slujbei preoții ies afară din altar și păr. V. Murgu bineventează pe Arhiepiscopul cu cuvinte calde și alese. P. S. Sa îi răspunde, descoperind credincioșilor, că este plăcut atins de frumoasa înzestrare a bisericii. Vorbește apoi despre puterea credinței și efectele binefăcătoare ale moralității și îi îndeamnă să persevereze și pe mai departe în adevărata credință. Terminând cuvântarea, P. S. Sa intră în altar și controlează cum sunt păstrate sf. părțile, antimisul și odoarele și vasele sfințite.

Dela biserică Arhiepiscopul este condus cu litia până la locuința preotului, unde primește pe preotul bisericii catolice, pe membrii corpului învățătoresc, antistea comunală, membrii comitetului și epitropiei parohiale, cari au venit să-și exprime omagiile lor. P. S. Sa are pentru fiecare câte un cuvânt de îmbărbătare și de învățătură părintească.

Arhiepiscopul face o vizită preotului rom. cat. Fr. Schmidt. Întorcându-se îndărăt la locuința preotului, se face revizia oficiului parohial și a socotelilor bisericesti.

Ne așezăm apoi la masa ospitală a păr. V. Murgu, care, Miercuri fiind, ne servește bucate de post.

După masă, la orele 3 $\frac{1}{2}$ p. m., începem să facem pregătirile de plecare la

Sf. Mănăstire „Călugăra“.

Mai mulți fruntași și corul din Ciclova-montană însoțesc pe Arhiepiscopul până la acest sf. lăcaș de închinare, care este o adevărată podoabă a eparhiei noastre. Deja drumul până la sf. Mănăstire îți șoptește mereu, că tot mai mult te apropii de un adevărat loc de elevație sufletească.

Urcăm încet, căci drumul este destul de greu. Deodată auzim un glas de clopot. Este sunetul clopotelor sf. Mănăstiri, cari în mijloc de codru vestesc apropierea Arhiepiscopului. Fierul credinței străbune ne face să ne cutremurăm întru adâncul inimelor noastre.

Ajungem la crucea de sub sf. Mănăstire, unde Arhiepiscopul și suita Sa se dă jos din trăsură. Pornim cu toții pe picioare, urcând din greu panta până la biserică. Deja din depărtare zărim la poarta sf. Mănăstiri pe starețul-ieromonah Vartolomeiu C. Durăin, care îmbrăcat în sf. odăjdii așteaptă pe Arhiepiscopul său. Cuvioșia Sa este asistat de preoții: N. Stoia din Ciclova-română și R. Suciuc din Ticvaniu mic și de cei doi diaconi episcopesci.

Arhiepiscopul este condus cu litia în sf. biserică, unde se săvârșește serviciul divin obicinuit. La sfârșitul slujbei dumnezeiești, păr. starețul îl binevestește cu o frumoasă cuvântare, în care arată roadele muncii sale, precum și greutățile cu cari a avut de luptat și cere binecuvântarea arhiepiscopască, pentru ca munca sa întru propovăduirea credinței și a adevărului să fie cu atât mai spornică. Prea Sfințitul îi mulțumește pentru alipirea și dragostea, ce-i-o arată și de care este convins și îl fericește, că și-a ales acest loc pitoresc și liniștit, de unde să împartă hrană celor ce caută alinare și mângâiere sufletească. Dorindu-i, ca cu aceeași râvnă să-și continue munca, îi împărtășește binecuvântarea Sa arhiepiscopască.

După aceasta Prea Sfințitul a intrat în sf. altar, unde a controlat chivotul cu sf. cuminecătură, vasele sfințite și toate odorele. P. S. Sa a fost plăcut atins de ordinea și curățenia ce a aflat-o, precum și de mulțimea paramentelor, cari toate sunt rodul muncii păr. starețului.

Terminată revizia sf. altar și a bisericii, Arhiepiscopul este condus la locuința starețului. Aici se întreține cu bătrânul și evlaviosul cantor N. Chera, precum și cu celalalt personal. Cercetează apoi biblioteca și toată rânduiala din camere, etc. . . . rămânând pe deplin mulțumit cu cele constatate. Bunul Arhiepiscop nu-și uită nici de frații adormiți în Domnul, și cercetează și cele două morminte ale lor din grădina Mănăstirii.

Întorcându-se la locuința starețului, se face revizia socoților, apoi se servește o mică gustare.

Aici soarele apusese deja de mult și începuse a se însera, căci sf. Mănăstire este împrejmuțată de stânci înalte. Grăbim deci, ca să nu ne prindă noaptea. Cu cele mai frumoase impresii, Arhiepiscopul și suita Sa părăsesc acest loc dumnezeesc la orele 6 p. m.

În drum spre Oravița, P. S. Sa se mai oprește pentru un moment în Ciclova-montană, unde face o scurtă vizită d-lui I. Fischer, proprietarul fabricii de bere, care a ținut să se prezinte înaintea P. S. Sale și să-l însoțească până la Mănăstire și care totdeauna a fost un sincer binevoitor și sprijinitor al poporului nostru.

La orele 8 seara ajungem la Oravița, unde societatea U. D. R. a oferit un dîneu în onoarea P. S. Sale, la care au fost invitați și șefii autorităților locale.

Spre Anina.

Joi, în 12/25 Septembrie, Prea Sfințitul și suita Sa a plecat din Oravița cu trenul de dimineața la Anina.

La suita Prea Sfințitului Sale se mai atașează proto-presbiterul V. Musta, primpretorele Dr. V. Liuba, preoții G. Neda, P. Bernaz și R. Suciuc.

La gara *Măidan* Arhiepiscopul este așteptat de mulțimea credincioșilor săi din această fruntașă comună. Între aclamările poporului P. S. Sa se dă jos din vagon. Corul școlărilor cântă „Ziua triumfală“. Preotul Aurel Iana al locului binevestește pe P. S. Sa, asigurându-L de iubirea și alipirea credincioșilor săi. Arhiepiscopul îi mulțumește și imploră binecuvântarea sa arhiepiscopască asupra lor, făgăduind, că va continua cu vizitațiunea canonică și în comunele din această parte a eparhiei. Corul, sub conducerea învățătorului Pavel Liuba, întonează: „Mulți ani“, apoi cântă „Pre Tine Te laudăm...“ Între urările credincioșilor P. S. Sa se urcă în vagon și trenul se pune iarăși în mișcare.

Parcurgem cel mai frumos drum din Bănat, care poate emula în frumusețe cu linia ferată din Semmering. Admirând „podul Jitiniului“ și poziția pitorească a locului și a satelor crașovenesti, cari se văd din depărtare, ne trezim în gara *Gârliște*.

Prea Sfințitul nu s'a așteptat, ca aici — în vârful de deal — să fie întâmpinat de fiii săi sufletești. Dar credincioșii noștri din comuna Gârliște, deși la o depărtare de peste 2 $\frac{1}{2}$ ore de gară și deși era des de dimineața, n'au întârziat să vină întru întâmpinarea Arhiepiscopului, aducând și odraslele lor cu dansii. Sosirea trenului este salutată cu uralele poporului adunat, iar corul școlărilor, sub conducerea învățătorului Ant. Groșian, întonează „Sfânt, sfânt, sfânt este...“ Arhiepiscopul coboară din vagon, iar păr. Axentie Popoviciu prezintă P. S. Sale omagiile credincioșilor săi, rugându-L să se coboare la anul și în mijlocul lor. Prea Sfințitul îi mulțumește, asigurându-i, că îndată ce i-se va da posibilitatea, nu va întârzi să-și cerceteze fiii sufletești și din celelalte comune de pe Valea Carașului. Împărtășindu-le binecuvântarea arhiepiscopască, Arhiepiscopul se întreține cu micuții școlari și cu poporul adunat. Corul mai cântă „Astăzi frați...“, apoi Arhiepiscopul se urcă în vagon și între uralele celor adunați ne despărțim de acești credincioși, cari atât de mult au înveselit inima Arhiepiscopului lor.

Anina.

La ora 9 $\frac{1}{2}$ a. m. sosim la Anina.

Pe peronul gării o lume imensă, care cu aclamări nesfârșite primește sosirea trenului.

Arhiepiscopul și suita Sa se dă jos din tren. „Reuniunea română de cântări“ execută o cântare; urmează „Reuniunea germană de cântări“, apoi cea a Cărbunărenilor. Întâi binevenitează pe P. S. Sa dl Petru Manciu, președintele Comitetului parohial; apoi dl director al uzinelor Anton Hendrich — în numele lucrătorilor și funcționarilor U. D. R., și în fine primarul Carol Seydl — în numele comunei politice, asigurând pe P. S. Sa, că dragostea tuturor locuitorilor comunei, fără deosebire de neam și lege, îl încunjură, căci a venit în numele binelui și al adevărului.

Se formează apoi un frumos și elegant cortegiu; Arhiepiscopul și secretarul cons. iau loc în trăsură împodobită cu flori, iar poporul adunat, în frunte cu dl director Anton Hendrich și cu reprezentanții autorităților, urmează trăsurii pe picioare în rânduri de câte patru. Ajungem la capelă, unde se săvârșește slujba dumnezeiască obicinuită. Servesc preoții: A. Iana din Măidan, Ax. Popoviciu din Gârliște și Nic. Câmpian din Măidan și administrator al acestei parohii nou înființate. La cuvintele de binevenire ale p. N. Câmpian, P. S. Sa răspunde cu o cuvântare plină de sfaturi și învățături, care a fost gustată cu multă plăcere de cei prezenți. Arhiepiscopul dă expresiune bucuriei Sale, căci a înțeles, că această micuță și neînsemnată comună bisericască din trecut, astăzi — grație împrejurărilor schimbate — a ajuns să numere 52% de credincioși ai săi din numărul total de ca. 3000 al lucrătorilor. Îndemnându-i la tăria credinței și să nu dea ascultare șoaptelei prorocilor mincinoși, împărtășește tuturor binecuvântarea Sa arhierască.

Dela capelă Prea Sfințitul este condus cu litia la școală, unde au loc recepțiunile. Se prezintă: comitetul și epitropia parohială, comuna bis. din Anina și cea din Stajerlak, primăria comunală, „Reuniune română de cântări, etc.

După recepții P. S. Sa vizitează spitalul de sub conducerea d-lui Dr. Nicolae Belu, un chirurg cu renume, care face cinste numelui de român în acele părți. Prea Sfințitul are câte un cuvânt de mângâiere pentru fiecare bolnav, cari se înveslesc de vederea Arhiepiscopului.

P. S. Sa face apoi mai multe vizite, iar la ora 1 p. m. a avut loc banchetul, pe care l-a oferit societatea „Reșița“ în cinstea înaltului oaspe și la care n'au lipsit nici toasturile obicinuite.

Să sperăm, că în curând va avea loc a doua vizitațiune canonică la Anina, în cadrele căreia să se sfințească noua biserică, pentru a cărei zidire acum sunt în curs preparativele. Avem toată încrederea în reușita acestor preparative, căci însușirea credincioșilor noștri din Anina s'a împletit cu bunăvoința dlui dir. Ant. Hendrich, un bărbat cu înalte calități sufletești, care și-a avut partea leului și la grandioasa primire și care totdeauna a sprijinit intențiunile bune ale creștinilor noștri.

Dela Anina Arhipăstorul și suita Sa, a trecut în Valea Almăjului, leagănul copilăriei Sale, care atâția bărbați de valoare a dat neamului nostru.

(Urmează)

Desbaterile Consistorului superior bisericesc.

Sesiunea de toamnă a Consistorului superior bisericesc s'a deschis la 16 Octombrie a. c., sub prezidiul I. P. S. Mitropolit primat Miron, de față fiind PP. SS. Chiriarhi și clericii bisericii din vechiul Regat și Bucovina, dl Al. Lăpedatu, ministrul Cultelor și Artelor, precum și dnii: V. G. Ispir, secretar gen. la Ministerul Cultelor și Artelor și St. Brădișteanu, dir. gen. al Cultelor.

După îndatinata slujbă religioasă membrii înaltului for bisericesc au trecut în sala de ședințe dela biserică Antim, unde dl. ministru Al. Lăpedatu a citit decretul regal de deschidere a sesiunii.

După vorbirea de deschidere a I. P. S. Mitropolit primat s'au ales comisiunile diferite, cărora s'au repartizat apoi lucrările și petițiunile întrate.

S'au luat în discuțiune chestiunea construcțiilor și picturilor bisericesti și ale troitelor, cari nu se mai fac după datina, înțelepciunea și dragostea de frumos a străbunilor. S'a primit propunerea de-a se înființa servicii de arhitectură și pictură bisericască, — conduse de maestrii pricepuți, — pe lângă fiecare episcopie, precum și propunerea de a se crea o școală de zugrăvi bisericesti la mănăstirea „Căldărușani“. Dl secretar gen. V. G. Ispir și-a luat obligația, să susțină în fața comisiei bugetare acordarea fondurilor necesare pentru realizarea acestor propuneri.

În ziua a doua s'a discutat chestiunea caselor parohiale, aducându-se următoarele hotărâri:

1. Să se pornească de cătră preoți, protopopi și chiriarhi o acțiune intensă de propagandă între credincioși pentru adunarea de contribuții, cari să fie întrebuințate pentru construcțiile caselor parohiale.

2. S'a delegat pr. D. Popescu-Moșoaia, să redacteze o pastorală în vederea acestei propagande.

3. Se aprobă propunerea I. P. S. Mitropolit Pimen de a se arenda pământurile disponibile ale bisericilor, întrebuițându-se arenzile pentru construcțiile caselor parohiale.

4. Să se facă în toate parohiile o chetă sau două pe an pentru adunarea de fonduri, cari să fie folosite în acelaș scop.

5. Fiecare chiriarh să intervină la administrațiunile comunale și județene și Consistorul la Ministerul Cultelor, ca să prevadă în buget în fiecare an fonduri pentru construcțiile caselor parohiale.

I. P. S. Mitropolit PIMEN propune, să se împartă parohiile în trei categorii sau clase, după însemnătate și venituri și tinerii preoți să treacă pe rând, după anii de experiență și perfecționare, dela o parohie mai mică la alta mai bună, creindu-se astfel o emulație între preoți. Veniturile preoților să fie stabilite de parohie astfel, încât să asigure parohului un traiu demn, potrivit nobilei sale misiuni.

Propunerea este recomandată binevoitoarei atenții

a d-lui ministru al Cultelor, cu rugămintea, să o traducă în fapte.

I. P. S. Mitropolit primat MIRON a atras atenția Consistorului asupra primejdiei propagandei adventiste printre copii și tineret și a stăruit asupra nevoiei imperioase de a se zădărnici această propagandă și de-a se îngriji de educația sufletelor copiilor și tineretului creștin ortodox prin muzică și prin alte mijloace, pe care preoții să le propuie și comunice Consistorului spre aprobare.

Reluându-se în discuție chestiunea picturii bisericilor, I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron a spus, că pictura bisericească de astăzi reprezintă o mare scădere față de trecut în vechiul regat și este o adevărată batjocură în Ardeal. I. P. Sa face și Consistorul aprobă următoarele propuneri:

1. Să se aducă o lege, prin care să se îngăduie numai pictorilor cvalificați de comisia monumentelor istorice de-a picta bisericile, fără să se știrbească însă autoritatea episcopală în liberarea autorizațiilor.

2. Să se înființeze la Vălenii de Munte sau la o mănăstire o școală de pictură și sculptură bisericească, în care scop Ministerul Cultelor să dea un milion lei pentru cumpărarea unei clădiri.

3. Nouile autorizații de a picta bisericile să se dea cu mare grije.

4. Comisia monumentelor istorice să puie la îndemâna pictorilor un album cu modele consacrate în pictura bizantino-română bisericească.

În ziua a III-a, după unele chestiuni mai mici, P. S. Sa Arhiepiscopul Gherontie Silistreanu a citit raportul comisiei însărcinată cu studierea mijloacelor practice de educație ortodoxă a copiilor și tineretului.

Păr. Arhim. Iuliu Scriban, după ce a arătat mijloacele întrebunțate în Franța și Germania pentru această educație, a propus următoarele: Preoții să stea cât mai des de vorbă cu copiii; la despărțire să propuie viitoare întrevederi; întrevederile să se facă în locuri determinate: școală, biserică sau vre-o sală, în care să se înceapă totdeauna cu muzică religioasă pentru copii și să se urmeze cu povestiri morale și cu discuții, cari să intereseze pe copii; preoții-educatori să viziteze pe copii și acasă la părinți, statornicind prietenie sufletească cu dânsii și sporindu-le încrederea în ei; preoții să meargă cu grupurile de copii la plimbare și excursii folositoare pentru înmulțirea cunoștințelor, învățându-i cu acest prilej lucruri folositoare.

Consistorul a hotărât să tipărească propunerile păr. arhim. I. Scriban și după ce vor primi și aprobarea Sf. Sinod, să fie răspândite între credincioși și preoți, spre aplicare.

Pr. Dan din Cernăuți a întrebat, ce s'a făcut cu retrocedarea bisericești din Suceava, ocupată pe nedrept de catolici. Dl. ministru Al. Lapedatu a răspuns, că asemenea cazuri de cotropire de biserici sunt și în celelalte ținuturi. Sunt trei categorii: 1. biserici zidite de statele austriac și ungar, cari revin proprietății statului român, ca moștenitor; 2 biserici foste sub ocrotirea statelor amintite și asupra cărora statul român, ca moșteni-

tor, are aceleași drepturi și 3. biserici uzurpate de alte culte, ca aceea din Bucovina. Întrucât chestiunea nu se poate rezolvi pe calea administrativă, fiindcă s'ar produce frământări inutile, s'a dat în studiul unei comisii de juriști și specialiști, cari să refere asupra fiecărui caz în parte, ținând seamă de argumente istorice, cano-nice și juridice. După prezentarea referatului se va pro-ședa la retrocedarea legală și de fapt a acestor biserici cuvenite celei ortodoxe.

Pr. Popescu Moșoia a rugat pe d. ministru al Cultelor să explice Consistorului, cum intenționează să salarizeze clerul în viitor. Dl. Ministru a răspuns, că prin noua lege de organizare unitară a bisericii ortodoxe biserica se va susține din veniturile proprii, iar statul va întregi numai unde nu se ajunge, complectând veniturile neîndestulătoare. De aceea se face acum statistica veniturilor bisericilor și ale preoților.

I. P. C. Sa Arhim. I. Scriban a făcut apoi o serie de propuneri practice pentru organizarea vieții mănăstirești.

I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron a propus și Consistorul a încuviințat, ca nici un preot să nu poată fi transferat într' altă parohie, decât după o vechime de trei ani, afară de cazurile speciale bine întemeiate.

Pr. Popescu Moșoia a cerut Consistorului să intervie pe lângă Sf. Sinod, să discute și să rezolve chestia recăsătoririi preoților văduvi.

I. P. S. Sa Mitropolitul primat a răspuns, că această chestie va fi dezbătută și hotărâtă de Sf. Sinod ecumenic, care se va ține probabil prin Mai 1925 la Ierusalim. Din discuțiile particulare avute cu Patriarhul Damianos al Ierusalimului, cu prilejul vizitei Sanctității Sale la București, are convingerea, că chestiunea va fi rezolvată favorabil, întru cât și Sanctitatea Sa e de părere să se îngăduie recăsătorirea preoților văduvi.

După se s'a mai cerut să se facă propagandă printre preoți pentru cultivarea albinăritului, ca să se asigure ceară curată pentru lumânări și după ce s'a decis să se intervină la Ministerul Cultelor pentru subvenționarea corurilor bisericești, d. ministru Al. Lapedatu a citit decretul de închidere a sesiunii și ședința s'a ridicat

Ș T I R I

Ziua nașterii M. S. Sale Reginei. Miercuri, în 29. Octomv. a. c., s'a sărbătorit în toată țara ziua nașterii M. S. Reginei, care a împlinit 49 ani.

Cu acest prilej s'a oficiat doxologie și în biserica noastră catedrală de cătră păr. protopresb. A. Ghidiu, asistat fiind de preoții: R. G. Ancușa și P. Bancea. Răspunsurile le-a dat corul catedralei, sub conducerea teologului C. Vlad.

A asistat: P. S. Sa Episcopul diecezan Iosif, reprezentanții autorităților bisericești, militare și civile și elevii dela toate școlile sub conducerea profesorilor și a învățătorilor lor.

La sfârșitul serviciului religios, Prea Sfințitul a ținut o pătrunzătoare cuvântare, în care a arătat înalte însușiri sufletești ale M. S. Reginei, — mama grijiilor noastre și a celor săraci și lipsiți. A urmat apoi defilarea în Piața mare.

Distincție. Cu ocaziunea vizitațiunii canonice din Teregova, P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif a dat preotului Ioan Bogoeviciu de acolo binecuvântarea Sa arhierescă, ca să poarte brâu roșu.

Sincere felicitări!

Mari sărbări în Vârșeț. La 2 Noemvrie a. c. se va săvârși sfințirea clopotelor bisericii noastre din Vârșeț. Nași vor fi: dna Elena Emandi, soția ministrului nostru la Belgrad și dl. Manoilă Sochici, deputat și directorul ziarului „Pravda”.

Seara va avea loc un mare concert, aranjat de corul bisericesc din Vârșeț, cu colaborarea corului și a fanfarei din Coștei și a tinerimei din Vlaičovăț.

Adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român este convocată pe zilele de 8 și 9 Noemv. la Arad. Vineri, în 7 Noemv., la ore 6 p. m. se va ținea consfăturirea directorilor despărțămintelor „Asociațiunii” privind la modificarea statutelor. Sâmbătă și Duminecă înainte de masă se vor ținea ședințele pentru desbaterea agendelor curente; iar Duminecă după masă, la orele 5 va avea loc ședința festivă a secțiilor științifice — literare. Membrii Asociațiunii, cari doresc a participa la adunarea generală, vor beneficia de 75% reducere pe C. F. R. pe toate clasele și pe toate trenurile, afară de cele expres și de lux, începând din 5—12 Nov. a. c. în baza certificatelor, ce le vor primi dela biroul „Asociațiunii” Sibiu, str. Saguna Nr. 6. În consecința toți acei membri, cari doresc astfel de certificate, sunt rugați a ne anunța cel mai târziu până la 4 Nov. a. c., iar pentru încuviințarea dlui Lazar Nichi, directorul Palatului cultural Arad.

Ședință de constituire. Societatea de lectură „Ioan Popasu” a studenților în teologie dela Institutul nostru teologic diecezan și-a ținut în 29 Octomv. a. c., ședința de constituire sub conducerea dlui prof. Petru Vuc. Procedându-se la formarea comitetului, se aleg următorii: vicepreședinte: Cusman Lăpădat, c. III; secretar: Patriciu Logojan, c. III; controlor: Teodor Cioban, c. III; diriginte de cor: Constantin Vladu, c. II; bibliotecar: Gheorghe Târba, c. II; cassier: Ioan Porumb, c. II; vice bibliotecar: I. Popescu, c. I.

În comisia literară: I. Crăciunel, I. Bededeu, Teodor Roșca, Nicolae Cornean, D. Trica și P. Tătaru.

CONCURS.

Să escrie concurs pentru ocuparea postului de paroh la parochia II-a de clasa III-a devenită vacantă din comuna Rudăria, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, cu următoarele:

Emolumente:

1. Sesiunea paroahială de 32 jug. cad. Dările are a le solvi alesul preot.

2. Dela lada cultului 800 Lei (optsute Lei) salar anual. Pe lângă slujba religioasă alesul preot va avea se înmormânteze și boteze fără alte pretensiuni. Comuna nedispunând de casă paroahială, alesul preot se va îngriji de cortel.

3. Celelalte după uzul vechiu din comună.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vreoduminecă sau sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea de cele bisericești și oratorie, nici decum însă în ziua de alegere.

Recurenții au se substearnă petițiile lor Prea On. Oficiu protopresbiteral din Mehadia.

Din Ședința Comitetului paroahial ținută la 4/17 August 1924. 3—3

Andrei Șuta m. p.
v. prșed. com. par.

Ioan Murgu m. p.
not. com. paroh.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa*, protopresbiter.

Amăsurat ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddo 19 Aprilie 1924. Nr. 1895 B, se escrie concurs pentru ocuparea paroahiei vacante de cl. III din comuna *Zorlențul mare*, protopresbiteratul Logojuului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumente împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea paroahială constatătoare din 44 jug. cadastrale și 2 intravilane.

2. Birul paroahial, adecă 15 oche cucuruz despoiat dela fiecare Nr. de casă (210 case)

3. Stola uzitată.

Alesul preot are a solvi dările după pământul sesional ce-l folosește, a îngrădi cele 2 intravilane și a se îngriji de locuință, căci casă paroahială nu este.

Recurenți își vor înainta cererile de concurs Prea On. Domn protopresbiter în Logoju, adresate Comitetului paroahial din Zorlențul mare. Tot odată sunt poștiți a se prezenta cu învoirea Prea On. Domn protopresbiter tractual în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în tipic, cântare și oratorie.

Zorlențul mare din ședința comitetului paroahial ținută la 4 August 1924. 1—3

Antoni Atnagea m. p.
paroh, preș. com. par.

Martin Voin m. p.
notar com. paroh.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu* m. p., protopresbiter.

În comuna Bănia, în centrul satului

una casă de vânzare,

cu pivniță, curte, grădină, fântână în pivniță, grajd mare, bună pentru prăvălie, — de 45 ani tot prăvălie — se vinde din mână liberă. Se poate primi pe 1 Martie 1925.

Alexandru Ienchi
Bozovici

1—3